הרב צבי שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הושענות והקפות בזמן הדבר

מעיקר הדין קיי"ל שסומא עולה לתורה אע"פ שאינו יכול לקרוא מן הספר. אבל כמדומה לי שרבנו שאל, אם בין כה וכה אינו קורא מתוך הס"ת, מדוע אינו אומר הברכה ממקום מושבו בביהכנ"ס, ומדוע הולך לשלחן. וכמדומה לי שענה, שמפני כבוד התורה יש לו ללכת למקום הספר. אבל בזמן המגפה שיש בזה סכנה לעמוד בסמוך לבעל קורא, הבנתי שעדיף שהבעל-קורא יקבל כל העליות (אם לא שיש שם מחיצה המבדלת בין העולה לתורה והבעל קורא). ובכה"ג לא מסתבר שיעשו הוספות. דביו"ט שיש חמש עליות, ובע"ק יקבל כל החמש, לא מסתבר שנוסיף ויקבל עוד ועוד (עמש"כ מזה כ"ו אייר תש"פ). ומעיקר הדין קיי"ל (כדעת ר"ת נגד ר' משולם) שמפטיר עולה למנין הקרואים (עמש"כ בזה בס' נפש הרב עמ' קי"ז בשם רבנו), ומה שעולה מפטיר לאחר שכבר קראנו כל חמש העליות (של יו"ט) - זה בתורת הוספה, וכן מה שקורא מבראשית, וכן מה שקורא מפ' פנחס - זה הכל הוספות, ואם רוצים לנהוג כן - לקרוא מפ' בראשית וגם מספר שלישי - מפ' פנחס, מן הנכון שיקראו ג' עליות מפ' וזאת הברכה, עליי' רביעית תהי' מבראשית, והחמישית - מפ' פנחס, ורק הבע"ק יברך על כל חמש העליות ואז לא יאמר הח"ק עד לאחר גמר כל ברכות ההפטרה שלאחר ההפטרה (עמש"כ מזה שמה).

מפני הסכנה, אולי עדיף שרק הש"ץ (או הרב) יקיף לבדו בהושענות (זכר למקדש), וכן בשמחת תורה, רק הש"ץ (או הרב) יקיף פעם אחת לכל הקפה, ועדיף שלא ירקדו כלל, פן יבואו לידי מכשול בעניני ההרחקות, וכשיקיף - לא יניחו הספר על השולחן אלא יקיף עם הס"ת בידו. ועי' מה שבארנו בס' נפש הרב (עמ' ר"כ) כונת המשך מנהג הקפה בד' מינים כל ז"י הסוכות, והקפה בס"ת מסביב לשכינה - בשמחת תורה.

ואם חוששים מחמת סכנת הדבר (או סכנת החוס לאלו שמחויבים להתפלל בחוץ מטעמי הבריאות) שהתפילה תארך ביותר מחמת קהלת, מסתבר שכמו שתיקן רעק"א להשמיט כל הפיוטים בשעת סכנת הדבר, מפני שאינם אלא מנהג, הכי נמי אפשר להשמיט קריאת קהלת כי זה ג"כ מנהג כמבואר במס' סופרים. ואם ירצו לקיים מנהג קריאת קהלת במנחה, בודאי שפיר דמי, ולפי מה שהסביר רבנו (חוברת מסורה ח"ד עמ' כ"א) שבזמן התנאים הי' איסור קריאת כתובים בכל שבת - החל מקרה"ת דשחרית ועד לקרה"ת דמנחה, ואשר על כן הנהיגו לקרוא קהלת לפני קרה"ת דשחרית (אף דתדיר ושאינו תדיר וכו', ומן הנכון הי' לקרוא תחילה בתורה), דאי' קריאת כתובים רק מתחיל בשבת בבקר לאחר קרה"ת, ולפ"ז - אם יקראו במנחה (בשבת - שמיני עצרת) מסתמא מן הנכון לקרוא תחילה בס"ת ורק אח"כ בקהלת, דרק לאחר קרה"ת דמנחה דשבת הותר לקרוא בכתובים, ואם יהי' חשש שלא יגמרו את העמידה קודם השקיעה, יש לאחר קריאת קהלת עד לאחר תפילת מנחה.

For further halachic inquiries please email ravschachter@gmail.com

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרב צבי שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

Regarding Hoshanos, because of social distancing, it may be preferable for the Chazzan or Rabbi to circle around the shul by himself. The same could apply for Simchas Torah where we should minimize the number of people carrying Sifrei Torah. Dancing should be avoided lest people become lax about social distancing.

If there is a concern regarding the length of davening on the day when Koheles is being read, then Koheles may be omitted this year or read later in the day at Mincha, after laining.

צבי שכטר

צבי שכטר
י"ד תשרי תשפ"ז
ערב חג סכות

For further halachic inquiries please email ravschachter@gmail.com